

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**РЕКОМЕНДОВАНІ ДО ВИРОЩУВАННЯ
В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ
СОРТИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ**

Науково-практичні рекомендації

**Миколаїв
2021**

УДК 633.11:631.526.3(477.7)

P-65

Укладачі:

М. І. Федорчук – д-р с.-г. наук, професор, професор кафедри рослинництва та садово-паркового господарства, Миколаївський національний аграрний університет;

В. Г. Федорчук – канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри виноградарства та плодоовочівництва, Миколаївський національний аграрний університет;

М. М. Корхова – канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садово-паркового господарства, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

В. В. Гамаюнова – д-р с.-г. наук, професор, завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою, Миколаївський національний аграрний університет.

С. В. Коковіхін – д-р с.-г. наук, професор заступник директора з наукової роботи, голова Методичної комісії Інституту зрошуваного землеробства НААН.

Рекомендовані до вирощування в умовах півдня України сорти пшениці озимої : науково-практичні рекомендації / уклад. : Р65 М. І. Федорчук, В. Г. Федорчук, М. М. Корхова. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – 39 с.

На підставі багаторічних досліджень, проведених науковцями МНАУ, а також агрометеорологічних умов, теоретично обґрунтовано та представлено перелік сортів пшениці озимої, рекомендованих для вирощування в умовах Півдня України.

Науково-практичні рекомендації розраховані на широке коло керівників та спеціалістів сільськогосподарських підприємств різних форм власності.

УДК 633.11:631.526.3(477.7)

© Миколаївський національний аграрний університет, 2021

© М. І. Федорчук, В. Г. Федорчук, М. М. Корхова, 2021

Зміст

Вступ.....	4
1. Особливості використання сортів озимих культур.....	7
2. Перелік сортів пшениці озимої придатної до вирощування в умовах Півдня України.....	10
Антонівка.....	10
Благодарка одеська.....	11
Ліра одеська.....	12
Журавка одеська	13
Нива одеська.....	14
Щедрість одеська.....	15
Мудрість одеська.....	16
Гарантія одеська.....	17
Катруся одеська.....	18
Кантата одеська.....	19
Оранта одеська.....	20
Житниця одеська.....	21
Нота одеська.....	22
Оспі пріор.....	23
Пані Оля.....	24
Херсонська 99.....	25
Херсонська фортеця	26
Овідій.....	27
Леда.....	28
Кошова.....	29
Марія.....	30
Росинка.....	31
Соборна.....	32
Аквілегія.....	33
Кассіопея.....	34
Андромеда.....	35
Дніпряна.....	36
Список використаної літератури.....	37

Вступ

У Державному реєстрі сортів рослин, придатних до поширення в Україні, внесено близько 430 сортів озимої пшениці. Намітилась тенденція до поповнення реєстру значною кількістю сортів зарубіжної селекції. На сьогодні вони представлені понад 120 сортами, що становить близько 29%.

Насіння сучасних сортів озимої пшениці має високу генетично обумовлену адаптивну спроможність, завдяки чому воно здатне повною мірою реалізовувати свій генетичний потенціал за чіткого дотримання технології вирощування. Перевагу слід надавати сортам із високою стійкістю до посухи, вилягання та ушкодження хворобами. У господарствах із великими площами сівби доцільно вирощувати по два-три сорти пшениці озимої, які мають різні біологічно-фізіологічні властивості й морфологічні ознаки та неоднакову реакцію на основні агроекологічні фактори.

Сорт і посівні якості насінневого матеріалу забезпечують 20–25% підвищення врожайності від загального її рівня. Тому варто звернути увагу на рекомендовані для вирощування сорти в конкретній агрокліматичній зоні.

Сорти озимої пшениці вітчизняної селекції мають високий потенціал. На думку багатьох науковців, найважливішим показником якості пшениці вважається зимостійкість та посухостійкість, чим славляться, наприклад, сорти озимої Селекційно-генетичного інституту — Національного центру насіннезнавства та сортовивчення НААН (м. Одеса). Так, гени зимостійкості та посухостійкості цих сортів використовують в зарубіжній селекції для створення нових сортів, які могли б добре витримувати нестабільні зими та весни, посушливі та спекотні умови вегетації. Адже переважна кількість закордонних сортів не є зимо- та морозостійкими та погано переносять посуху і вплив високих температур в умовах Південного степу України. Натомість сорти вітчизняної селекції добре пристосовані до ґрунтово-кліматичних умов та системи землеробства згаданої агрокліматичної зони.

Багато років в Миколаївському національному аграрному університеті проходять агроекологічне випробування сорти зарубіжної та вітчизняної селекції озимої пшениці. Щороку на демонстраційному полі випробовують понад 150 сортів озимої пшениці на реакцію до зональних агрокліматичних умов та перебіг формування врожаю.

Зокрема, результати випробувань показали, що за період 2016–2021 рр. найурожайнішими виявилися сорти пшениці озимої Селекційно-генетичного інституту — Національного центру насіннезнавства та сортовивчення НААН, сорти якого також забезпечують високу врожайність зерна переважно не нижче 3 класу якості. Заслужують на увагу насамперед Дума одеська, Місія одеська, Ліра одеська, Мудрість одеська, Пилипівка [4, 5, 6-12].

В умовах 2020 року, що характеризувався жаркими та посушливими умовами в період наливу зерна, найурожайнішими по попереднику чорний пар виявилися сорти: Гарантія одеська (Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннезнавства та сортовивчення НААН) — 5,24 т/га; Нота одеська – 5,01 т/га; Благодарка одеська – 5,00 т/га, Мудрість одеська - 4,97т/га, Антонівка – 4,96. Сорти інших оригінаторів мали менші показники врожайності від 0,52 т/га до 2,8 т/га.

Менш урожайними були сорти напівінтенсивного типу, часто схильні до вилягання, та пізньостиглі сорти. До такої самої думки схиляються і в Інституті зернових культур НААН, де 2020 року проводили дослідження продуктивності сучасних сортів м'якої озимої пшениці. Зерно таких сортів під час дозрівання «спікається», внаслідок чого відбувається зниження врожайності.

Вчені А. Стельмах, В. Файт [5] повідомляють, що сучасні сорти й лінії пшениці селекції СГІ виявили чітку тенденцію до скорочення тривалості потрібного терміну яровизації на тлі зменшення рівня фоточутливості порівняно з відомими високоадаптивними сортами типу Одеська 16 і Миронівська 808. Це викликає цілком обґрунтоване занепокоєння щодо можливого погіршення рівня їхнього протистояння негативним зимовим температурам. Одним зі шляхів подолання такого зниження адаптивності може

бути перенесення оптимальних строків сівби на пізніший термін відповідно до скорочення тривалості яровизаційної потреби.

М. Литвиненко, С. Лифенко [5] також вказують, що старі сорти вирізняються тривалим періодом яровизації та великою фотоперіодичною чутливістю. Нові ж сорти переважно інтенсивні та універсальні за цією ознакою і мають дещо скорочені фази онтогенезу, тому швидше розвиваються з осені і, відповідно, чутливі до дуже ранніх строків сівби. У зв'язку з цим кращий для них час початку сівби — на п'ять-вісім днів пізніше, ніж це було раніше прийнято для таких сортів.

1. Особливості використання сортів озимих культур

Підвищення виробництва продовольчого зерна м'якої пшениці значною мірою залежить від потенційних можливостей сорту і ступеню її реалізації за різних кліматичних умов та технологій вирощування. Тому ідентифікація сортового складу цієї культури з різними адаптивними властивостями і типом розвитку за параметрами екологічної пластичності та стабільності врожайності є надзвичайно актуальною і має велике практичне значення.

У Південному Степу України це біологічне явище сприяє активному весняному відростанню рослин за скороченого дня, що забезпечує добре використання вологи й інтенсивне формування біологічного врожаю [13; 15]. Деякі сорти озимої пшениці, які характеризуються цими ознаками, в окремі роки за відповідних умов зовнішнього середовища ведуть себе як «умовні дворучки», це дає можливість з успіхом їх використовувати за пізніх строків сівби, де «типово» озимі сорти пшениці затримують розвиток і значно знижують потенційну продуктивність. Використання позитивного ефекту цієї взаємодії у виробничих умовах шляхом оптимізації сортового складу пшениці до конкретних агроекологічних умов і впровадження у виробництво сортів дворучок пшениці як страхової культури, безумовно, слугуватиме підвищенню конкурентної здатності сортів пшениці різного типу розвитку.

Озима пшениця досить стійка до понижених температур. За достатнього загартування озима пшениця може витримувати взимку температур до $-25\text{ }^{\circ}\text{C}$. За недостатнього загартування може пошкоджуватися морозами ($14\text{-}17\text{ }^{\circ}\text{C}$).

На морозостійкість озимої пшениці мають вплив генетичні особливості сорту, терміни сівби, фаза, в якій пшениця увійшла в зиму, вміст цукрів у вузлі кушіння, умови зовнішнього середовища [14].

Взимку від згубного впливу низьких температур пшеницю оберігає сніговий покрив. За відсутності снігового покриву пшениця істотно

пошкоджується здебільшого при температурі $-18-19$ °С. Окрім низьких температур, озима пшениця взимку може зазнавати негативного впливу льодової кірки, випирання та випрівання.

Більшою зимостійкістю вирізняються сорти, для яких характерний тривалий період яровизації – 40 і більше днів. Краще зимують посіви пшениці, висіяні в оптимальні строки, рослини яких нараховують три пагони, вміст цукрів у вузлі кущіння становить понад 25%. Цьому сприяють оптимальні терміни сівби, достатнє забезпечення рослин вологою, теплом і елементами живлення, достатнє загартування рослин.

Дослідження проведені на базі Миколаївського національного аграрного університету за 2016-2021 рр. показали, що значна надбавка врожаю досягається завдяки новим сортам зернових культур. Підсумки державного випробування і наукових досліджень показують, що на долю нових, більш продуктивних сортів припадає майже 35% приросту врожаю. Впровадження нових сортів обходиться значно дешевше від інших факторів, які сприяють підвищенню врожайності.

Підходячи до осінньо-польових робіт кожного року рекомендуємо зосередитись на правильному виборі і кількості сортів для одного підприємства. В крупних агроформуваннях достатнім буде культивування 3-5 сортів, що різняться за агробіологічними властивостями, з врахуванням напряму використання. Це сприятиме більш повній реалізації генетичного потенціалу зернової продуктивності, а відтак і стабільності врожайності та якості продукції у роки використання від офіційного допуску до сортозаміни поліпшеними аналогами та новими генотипами.

Важливим є врахування напряму використання, ознаки якості, зимостійкість, стиглість, стійкість до хвороб, вимоги до елементів агротехніки та можливість їх забезпечення.

Сорти високоінтенсивного типу вимагають високого агрофону, кращих попередників, доброго ресурсного забезпечення, тобто інтенсивних технологій вирощування. При порушенні елементів технології різко знижують

врожайність.

Менш інтенсивні сорти відзначаються добрими адаптивними властивостями як для оптимальних, так і дещо нижчих агрофонів, добрих і задовільних попередників. Такі сорти озимих характеризуються добрим відростанням після перезимівлі та кущяться більш інтенсивніше навесні, менше реагують на посуху, надмірні опади.

Якість зерна характеризується такими показниками, як маса 1000 зерен, натура, скловидність, вміст білка, кількість клейковини, якість клейковини, а також технологічними (сила борошна, число падіння) і хлібопекарськими (об'єм хліба, пористість м'якушки, оцінка хліба) властивостями. Правильний вибір сорту має вагомий вплив на якість зерна.

При використанні посівного матеріалу низької якості не можливо забезпечити належну густоту стеблостою, рослини відстають у рості та розвитку, що призводить до зниження їх продуктивності. Використання різноякісного насіння обумовлює формування неоднорідного посіву.

Сорт необхідно розглядати в аспекті його реакції на екологічні умови і здатності реалізувати генетичний матеріал у конкретному екологічному регіоні. Кожен сорт може мати свій набір лімітуючих урожайність чинників за умов стресових ситуацій.

Нами представлено характеристику сортів озимої пшениці Селекційно-генетичного інституту УААН (Одеса), Інституту зрошувального землеробства Південного регіону УААН (Херсон) і Одеського приватного селекційного інституту рекомендованих для посіву в умовах Півдня України за умов змін клімату.

2. Перелік сортів пшениці озимої придатної до вирощування в умовах Півдня України.

**СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ – НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАСІННЄЗНАВСТВА ТА СОРТОВИВЧЕННЯ
ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА**

сорт Антонівка

Рік реєстрації	2008
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2006-2008 рр.)	5,76
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,96
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	83,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	268
Зимостійкість (бал)	висока (8,8)
Посухостійкість (бал)	висока (8,0)
Стійкість до осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (8,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	37,5
Масова частка білку, %	14,0
Масова частка клейковини, %	29,4-30,8
Сила борошна (W), о.а.	414
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1100-1250
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	групова стійкість до захворювань
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Благодарка одеська

Рік реєстрації	2009
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2007-2009 рр.)	5,97
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	5,00
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	83,0
Група стиглості	середньостиглі
Вегетаційний період, діб	265-274
Зимостійкість (бал)	висока (8,0)
Посухостійкість (бал)	висока (8,0)
Осіпання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,8)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	35,7
Масова частка білку, %	13,7
Масова частка клейковини, %	29,9
Сила борошна (W), о.а.	340
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1100
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	високоінтенсивного типу, універсального використання
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Ліра одеська

Рік реєстрації	2013
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2011-2013 рр.)	5,17
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,86
Група за висотою	низькорослі
Середня висота рослин (см)	76,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	268
Зимостійкість (бал)	висока (7,9)
Морозостійкість (бал)	вище середнього (6,5)
Посухостійкість (бал)	висока (8,5)
Осіпання (бал)	висока (8,8)
Полягання (бал)	висока (8,7)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	40,4
Масова частка білку, %	14,4
Масова частка клейковини, %	30,6
Сила борошна (W), о.а.	411
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1140
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	позитивна реакція на підвищене азотне живлення
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА

Сорт Журавка одеська

Рік реєстрації	2011
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2009-2010 рр.)	7,62
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,85
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	93,3
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	268
Зимостійкість (бал)	дуже висока (9,0)
Морозостійкість (бал)	вище середнього (6,5)
Посухостійкість (бал)	дуже висока (9,0)
Осіпання (бал)	висока (8,3)
Полягання (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (7,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	36,3
Масова частка білку, %	13,4-13,8
Масова частка клейковини, %	29,5
Сила борошна (W), о.а.	380
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1460
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	універсального типу,
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Нива одеська

Рік реєстрації	2014
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2012-2014 рр.)	4,89
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,91
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	73,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	262
Зимостійкість (бал)	висока (8,1)
Посухостійкість (бал)	висока (8,1)
Осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,3)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (8,0)
Маса 1000 зерен, г	37,5
Масова частка білку, %	14,4
Масова частка клейковини, %	29,9
Сила борошна (W), о.а.	339
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1160
Група за якістю	сильна
Особливості сорту	інтенсивного типу, універсального використання
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Щедрість одеська

Рік реєстрації	2014
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2012-2014 рр.)	4,95
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,86
Група за висотою	напівкарлики
Середня висота рослин (см)	65,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	265
Зимостійкість (бал)	висока (7,7)
Посухостійкість (бал)	висока (8,0)
Осіпання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,9)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	36,8
Масова частка білку, %	14,3
Масова частка клейковини, %	30,4
Сила борошна (W), о.а.	273
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	980
Група за якістю	цінний
Особливості сорту	комплексна стійкість до фітозахворювань
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Мудрість одеська

Рік реєстрації	2015
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2013-2015 рр.)	4,83
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,97
Група за висотою	низькорослі
Середня висота рослин (см)	74,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	262
Зимостійкість (бал)	висока (7,6)
Морозостійкість (бал)	висока (7,0)
Посухостійкість (бал)	висока (7,8)
Осипання (бал)	висока (8,9)
Полягання (бал)	висока (8,3)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	40,3
Масова частка білку, %	14,0
Масова частка клейковини, %	29,7
Сила борошна (W), о.а.	288
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1110
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	напіврозлогий тип кушення
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Гарантія одеська

Рік реєстрації	2015
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2013-2015 рр.)	4,46
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	5,24
Група за висотою	низькорослі
Середня висота рослин (см)	75,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	263
Зимостійкість (бал)	висока (7,7)
Морозостійкість (бал)	середня (6,0)
Посухостійкість (бал)	висока (7,8)
Осипання (бал)	висока (8,8)
Полягання (бал)	висока (8,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,5)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,7)
Маса 1000 зерен, г	40,6
Масова частка білку, %	14,0
Масова частка клейковини, %	29,8
Сила борошна (W), о.а.	315
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1060
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	придатний до екологічного землеробства
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Катруся одеська

Рік реєстрації	2016
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2013-2015 рр.)	5,36
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,77
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	83,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	264
Зимостійкість (бал)	висока (8,3)
Морозостійкість (бал)	висока (7,5)
Посухостійкість (бал)	висока (8,3)
Осипання (бал)	висока (8,8)
Полягання (бал)	висока (7,9)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,4)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,5)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,5)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	40,7
Масова частка білку, %	13,2
Масова частка клейковини, %	27,4
Сила борошна (W), о.а.	280
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1070
Група за якістю	цінна
Особливості сорту	витримує відхилення у строках сівби
Географічні та зонові рекомендації	Степ

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Кантата одеська

Рік реєстрації	2016
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2014-2016 рр.)	5,75
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,82
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	87,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	269
Зимостійкість (бал)	висока (8,0)
Морозостійкість (бал)	висока (7,4)
Посухостійкість (бал)	висока (8,8)
Осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,5)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,1)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,6)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (8,0)
Маса 1000 зерен, г	40,4
Масова частка білку, %	14,0
Масова частка клейковини, %	26,2
Сила борошна (W), о.а.	284
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	980
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	потреба в яровизації 45-50 діб
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА

сорт Оранта одеська

Рік реєстрації	2017
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2015-2017 рр.)	5,85
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,86
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	84,5
Група стиглості	ранньостиглі
Вегетаційний період, діб	262
Зимостійкість (бал)	висока (8,3)
Морозостійкість (бал)	висока (8,5)
Посухостійкість (бал)	висока (8,7)
Осіпання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,3)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,4)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,4)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (7,5)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	41,5
Масова частка білку, %	14,0
Масова частка клейковини, %	29,4
Сила борошна (W), о.а.	295
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1000
Група за якістю	цінний
Особливості сорту	потреба в яровизації 20-25 діб
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Житниця одеська

Рік реєстрації	2016
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2014-2016 рр.)	5,71
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,80
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	80,0
Група стиглості	середньоранні
Вегетаційний період, діб	267
Зимостійкість (бал)	висока (8,4)
Морозостійкість (бал)	вище середня (6,5)
Посухостійкість (бал)	висока (8,4)
Осіпання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,4)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,3)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,7)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,8)
Маса 1000 зерен, г	40,9
Масова частка білку, %	13,0
Масова частка клейковини, %	26,1
Сила борошна (W), о.а.	276
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	980
Група за якістю	цінний
Особливості сорту	групова стійкість до хвороб
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Нота одеська

Рік реєстрації	2017
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2015-2017 рр.)	5,67
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	5,07
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	81,8
Група стиглості	ранньостиглі
Вегетаційний період, діб	261
Зимостійкість (бал)	висока (8,4)
Морозостійкість (бал)	висока (7,1)
Посухостійкість (бал)	висока (8,8)
Осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Вилягання (бал)	висока (8,6)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,4)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,7)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,8)
Маса 1000 зерен, г	41,4
Масова частка білку, %	14,0
Масова частка клейковини, %	28,2
Сила борошна (W), о.а.	329
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1100
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	позитивна реакція на підвищення норм висіву
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ОДЕСЬКИЙ СЕЛЕКЦІЙНИЙ ПРИВАТНИЙ ІНСТИТУТ

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА

Сорт «Оспі Пріор»

Рік реєстрації	2018
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2015-2017 рр.)	5,81
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	81,5
Група стиглості	середньостиглі
Вегетаційний період, діб	269
Зимостійкість (бал)	висока (8,5)
Морозостійкість (бал)	висока (7,1)
Посухостійкість (бал)	висока (8,7)
Осіпання (бал)	дуже висока (9,0)
Вилягання (бал)	висока (9,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,5)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,7)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	39,8
Масова частка білку, %	13,6
Масова частка клейковини, %	28,3
Сила борошна (W), о.а.	280
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1100
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	не потребує застосування фунгіцидів протягом вегетації
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА

Сорт «Пані Оля»

Рік реєстрації	2017
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність (т/га) за роки державного сортовипробування (2015-2017 рр.)	5,88
Група за висотою	короткорослі
Середня висота рослин (см)	76,5
Група стиглості	середньостиглі
Вегетаційний період, діб	261
Зимостійкість (бал)	висока (8,3)
Морозостійкість (бал)	висока (7,1)
Посухостійкість (бал)	висока (8,9)
Осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Вилягання (бал)	висока (8,9)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,6)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,7)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	41,6
Масова частка білку, %	13,5
Масова частка клейковини, %	27,8
Сила борошна (W), о.а.	284
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1100
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	цілком придатний для екологічного землеробства (органік)
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ІНСТИТУТ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН УКРАЇНИ

**ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА
сорт Херсонська 99**

Рік реєстрації	2005
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2002-2004 рр.)	5,24
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2016 р.)	5,50
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	90,0
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	253
Зимостійкість (бал)	дуже висока (9,0)
Морозостійкість (бал)	висока (8,0)
Посухостійкість (бал)	висока (7,0)
Осіпання (бал)	висока (8,0)
Вилягання (бал)	висока (8,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	висока (8,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	40,3
Масова частка білку, %	14,5
Масова частка клейковини, %	32,0
Сила борошна (W), о.а.	223
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	650
Група за якістю	цінний
Особливості сорту	підвищена зимостійкість
Географічні та зонові рекомендації	Степ

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Херсонська Фортеця

Рік реєстрації	2020
Різновидність	<i>lutescens</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні зубці
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2018-2020 рр.)	5,53
На дослідному полі ННПЦ МНАУ проходить випробування вперше	
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	90,3
Група стиглості	середньостиглий
Вегетаційний період, діб	267
Зимостійкість (бал)	висока (8,0)
Морозостійкість (бал)	вище середня (6,8)
Посухостійкість (бал)	висока (7,0)
Осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Вилягання (бал)	висока (7,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	40,7
Масова частка білку, %	13,5
Масова частка клейковини, %	27,1
Сила борошна (W), о.а.	232
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	990
Група за якістю	філер
Особливості сорту	стійкий до хвороб
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Овідій

Рік реєстрації	2007
Різновидність	<i>lutescens</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні зубці
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2007-2009 рр.)	5,00
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,89
Група за висотою	середньорослий
Середня висота рослин (см)	87,0
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	268
Зимостійкість (бал)	дуже висока (9,0)
Посухостійкість (бал)	висока (8,5)
Осіпання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (7,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	висока (7,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	43,1
Масова частка білку, %	13,2
Масова частка клейковини, %	30,5
Сила борошна (W), о.а.	209
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1350
Група за якістю	сильна
Особливості сорту	інтенсивного типу, універсального використання
Географічні та зонові рекомендації	Степ

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Леда

Рік реєстрації	2017
Різновидність	<i>lutescens</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні зубці
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2015-2017 рр.)	4,82
На дослідному полі ННПЦ МНАУ проходить випробування вперше	
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	95
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	266
Зимостійкість (бал)	висока (8,2)
Морозостійкість	висока (7,5)
Посухостійкість (бал)	висока (8,0)
Осипання (бал)	висока (8,8)
Полягання (бал)	висока (8,3)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,3)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,8)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (8,0)
Маса 1000 зерен, г	40,8
Масова частка білку, %	14,5
Масова частка клейковини, %	29,2
Сила борошна (W), о.а.	209
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	870
Група за якістю	філер
Особливості сорту	висока стійкість до грибних захворювань
Географічні та зонові рекомендації	Степ

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Кошова

Рік реєстрації	2017
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2015-2017 рр.)	5,43
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	5,08
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	76,2
Група стиглості	ранньостиглий
Вегетаційний період, діб	261
Зимостійкість (бал)	висока (8,0)
Морозостійкість (бал)	дуже висока (9,0)
Посухостійкість (бал)	висока (8,4)
Осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,6)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,5)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,9)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	43,1
Масова частка білку, %	14,4
Масова частка клейковини, %	29,2
Сила борошна (W), о.а.	304
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1080
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	придатний до органічного землеробства
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Марія

Рік реєстрації	2013
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2010-2013 рр.)	5,30
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,91
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	75,0
Група стиглості	ранньостиглий
Вегетаційний період, діб	268
Зимостійкість (бал)	висока (8,2)
Морозостійкість (бал)	висока (8,5)
Посухостійкість (бал)	висока (8,5)
Осипання (бал)	висока (8,9)
Полягання (бал)	висока (8,9)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	38,4
Масова частка білку, %	14,1
Масова частка клейковини, %	30,2
Сила борошна (W), о.а.	338
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1160
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	придатний до органічного землеробства
Географічні та зонові рекомендації	Степ

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Росинка

Рік реєстрації	2007
Різновидність	<i>lutescens</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні зубці
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2005-2007 рр.)	6,70
Урожайність (т/га) в ННПЦ МНАУ (2020 р.)	4,75
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	96,0
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	270
Зимостійкість (бал)	висока (8,2)
Посухостійкість (бал)	висока (8,0)
Осіпання (бал)	висока (8,9)
Вилягання (бал)	висока (8,8)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (7,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	висока (7,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (7,0)
Маса 1000 зерен, г	41,9
Масова частка білку, %	14,2
Масова частка клейковини, %	36,8
Сила борошна (W), о.а.	312
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1320
Група за якістю	сильний
Особливості сорту	інтенсивного типу, універсального використання
Географічні та зонові рекомендації	Степ

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Соборна

Рік реєстрації	2020
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2018-2020 рр.)	4,30
На дослідному полі ННПЦ МНАУ проходить випробування вперше	
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	75,6
Група стиглості	ранньостиглий
Вегетаційний період, діб	257
Зимостійкість (бал)	висока (8,0)
Морозостійкість	середня (5,5)
Посухостійкість (бал)	висока (8,0)
Осипання (бал)	дуже висока (9,0)
Полягання (бал)	висока (8,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	висока (8,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	висока (8,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	висока (8,0)
Маса 1000 зерен, г	36,3
Масова частка білку, %	13,6
Масова частка клейковини, %	26,7
Сила борошна (W), о.а.	234
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	890
Група за якістю	філер
Особливості сорту	висока стійкість до хвороб
Географічні та зонові рекомендації	Лісостеп, Полісся

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА сорт Аквілегія

Рік реєстрації	2020
Різновидність	<i>erithrospermum</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	білий або солом'яно-жовтий
Остюки: колір	білий
Нижня колоскова луска: опушення	слабке
Зернівка: колір	червоний
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2018-2020 рр.)	5,51
На дослідному полі ННПЦ МНАУ проходить випробування вперше	
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	82,6
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	267
Зимостійкість (бал)	висока (8,0)
Морозостійкість	вище середня (6,8)
Посухостійкість (бал)	висока (7,0)
Осіпання (бал)	дуже висока (9,0)
Вилягання (бал)	висока (8,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (8,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	39,7
Масова частка білку, %	13,2
Масова частка клейковини, %	26,4
Сила борошна (W), о.а.	272
Об'єм хліба зі 100 г борошна, мл	1130
Група за якістю	цінний
Особливості сорту	інтенсивного типу, універсального використання
Географічні та зонові рекомендації	Степ

ПШЕНИЦЯ ТВЕРДА ОЗИМА сорт Кассіопея

Рік реєстрації	2008
Різновидність	<i>hordeiforme</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	червоний
Остюки: колір	червоний
Нижня колоскова луска: опушення	відсутнє
Зернівка: колір	білий
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2006-2008 рр.)	5,97
На дослідному полі ННПЦ МНАУ проходить випробування вперше	
Група за висотою	середньорослі
Середня висота рослин (см)	78,0
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	270
Зимостійкість (бал)	середня (6,0)
Морозостійкість	середня (5,0)
Посухостійкість (бал)	висока (8,2)
Осипання (бал)	висока (8,9)
Полягання (бал)	висока (8,5)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	висока (7,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	висока (7,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	40,7
Масова частка білку, %	13,5
Напрямок використання	харчовий
Загальна оцінка макаронів	висока (5,0)
Особливості сорту	стійкий до грибних захворювань
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп

ПШЕНИЦЯ ТВЕРДА ОЗИМА
сорт Андромеда

Рік реєстрації	2013
Різновидність	<i>hordeiforme</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	червоний
Остюки: колір	червоний
Нижня колоскова луска: опушення	відсутнє
Зернівка: колір	білий
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (2010-2013 рр.)	4,72
На дослідному полі ННПЦ МНАУ проходить випробування вперше	
Група за висотою	низькорослі
Середня висота рослин (см)	78,0
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	269
Зимостійкість (бал)	вище середня (6,7)
Морозостійкість	середня (6,0)
Посухостійкість (бал)	висока (8,1)
Осипання (бал)	висока (7,0)
Вилягання (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	46,1
Масова частка білку, %	14,1
Напрямок використання	харчовий
Загальна оцінка макаронів	4,0
Особливості сорту	стійкий до хвороб
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп

ПШЕНИЦЯ ТВЕРДА ОЗИМА сорт Дніпряна

Рік реєстрації	2000
Різновидність	<i>hordeiforme</i>
Ознаки різновидності:	
Колос : остюки або зубці (наявність)	наявні остюки
Колос: колір	червоний
Остюки: колір	червоний
Нижня колоскова луска: опушення	відсутнє
Зернівка: колір	білий
Результати польових досліджень у зоні Степу:	
Середня урожайність за роки державного сортовипробування (1998-2000 рр.)	5,42
На дослідному полі ННПЦ МНАУ проходить випробування вперше	
Група за висотою	низькорослі
Середня висота рослин (см)	78,0
Група стиглості	середньоранній
Вегетаційний період, діб	264
Зимостійкість (бал)	висока (7,0)
Морозостійкість	середня (6,0)
Посухостійкість (бал)	висока (8,8)
Осипання (бал)	висока (7,0)
Вилягання (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до борошнистої роси (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість до бурої іржі (бал)	висока (8,0)
Стійкість до фузаріозу (бал)	дуже висока (9,0)
Стійкість проти мухи шведської, бал	дуже висока (9,0)
Стійкість до клопа-черепашки, бал	дуже висока (9,0)
Маса 1000 зерен, г	46,0
Масова частка білку, %	13,0
Загальна оцінка макаронів	3,4
Напрямок використання	харчовий
Особливості сорту	стійкий до хвороб
Географічні та зонові рекомендації	Степ, Лісостеп

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Довідник сортів озимої пшениці / В. С. Шебанін, О. А. Коваленко, М. М. Корхова [та ін.] ; за ред. проф. В. С. Шебаніна. Миколаїв : МНАУ, 2016. 112 с.
2. Каталог озимі зернові - VITERRA SEED / Київ : ТОВ «ВІТЕРРА СІД», 2021. 15 с.
3. Каталог сортів зернових колосових культур, представлених на демонстраційному полігоні Миколаївського національного аграрного університету / уклад. Гадзало Я. М., Шебанін В. С., Вожегова Р. А. та ін. Миколаїв : МНАУ, 2020. 180 с.
4. Каталог сортів і гібридів польових культур. / Інститут рослинництва ім.. В. Я. Юр'єва / Кобизева Л. Н., Буряк Ю. І. Коломацька В. П. та ін. ІР ім.. В. Я. Юр'єва : Харків, 2021. 192 с.
5. Каталог сортів та гібридів : науково-методичні рекомендації. Литвиненко М. А., Лифенко С. П., Наконечний М. Ю та ін. / за ред. Соколова В. М. Одеса : СГІ - НЦНС, 2020. 176 с.
6. Охорона прав на сорти рослин : Бюлетень / Український інститут експертизи сортів рослин. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. Вип 1. 784 с.
7. Охорона прав на сорти рослин : Бюлетень / Український інститут експертизи сортів рослин. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. Вип 2. 395 с.
8. Охорона прав на сорти рослин : Бюлетень / Український інститут експертизи сортів рослин. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. Вип 4. 183 с.
9. Охорона прав на сорти рослин : Бюлетень / Український інститут експертизи сортів рослин. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. Вип 5. 395 с.
10. Охорона прав на сорти рослин : Бюлетень / Український інститут експертизи сортів рослин. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. Вип 6. 705 с.
11. Охорона прав на сорти рослин : Бюлетень / Український інститут експертизи сортів рослин. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2019. Вип 1. 1088 с.
12. Охорона прав на сорти рослин : Бюлетень / Український інститут експертизи сортів рослин. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2019. Вип 2. 372 с.

13. Навчальний-методичний посібник для проведення практичних занять з «Агromетeоролoгії»/ В.Г. Федорчук, М.І. Федорчук, Н.Г. Шарата, Ю.П. Кіріяк, В.В. Кузьома, Панфілова А.В. / Миколаївський національний аграрний університет. – Миколаїв, 2020. – 248 с.

14. Польовий А.М., Божко В.О., Шeбанін В.С., Новіков О.Є., Федорчук М.І., Коваленко О.А., Федорчук В.Г. Агromетeоролoгічні прогнози. Навчальний посібник / Польовий А.М., Божко В.О., Шeбанін В.С., Новіков О.Є., Федорчук М.І., Коваленко О.А., Федорчук В.Г. / Миколаївський національний аграрний університет. – Миколаїв, 2019. – 396 с.

15. Польовий А.М., Божко Л.Ю., Шeбанін В.С., Бабенко Д.В., Дробітько А.В., Федорчук М.І. Агromетeоролoгія. Навчальний посібник / А.М. Польовий, Л.Ю. Божко, В.С. Шeбанін, Д.В. Бабенко, А.В. Дробітько, М.І. Федорчук / Миколаївський національний аграрний університет. – Миколаїв, 2019. – 436 с.

Наукове видання

**РЕКОМЕНДОВАНІ ДО ВИРОЩУВАННЯ
В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ
СОРТИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ**

Науково-практичні рекомендації

Укладачі:

**Федорчук Михайло Іванович
Федорчук Валентина Григорівна
Корхова Маргарита Михайлівна**

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 2,0
Тираж 100 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

